

ACADEMIA DE ȘTIINȚE A MOLDOVEI

Consiliul Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică

1. Denumirea programului:	
Securitatea economică în contextul integrării regionale și europene a Republicii Moldova	
2. Direcția strategică în care se încadrează	
Cercetări științifice aplicate cu destinație generală în direcția strategică “Materiale, tehnologii și produse inovative”	
3. Date despre persoana care înainteaază concepția	
<i>Nume, prenume</i>	Belostecinic Grigore
<i>Titlul științific / didactic</i>	Academician, dr.hab., prof.univ.
<i>Locul de muncă de bază</i>	Academia de Studii Economice A Moldovei (ASEM)
<i>Funcția</i>	Rector
<i>Adresa</i>	Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu Bodoni 61
<i>Telefon / fax / e-mail</i>	Tel.: (+37322) 22 41 28, Fax: (+37322) 22 19 68 e-mail: anticamera@ase.md

1. Date generale

1.1. Date despre instituția / executorul de bază al programului	
<i>Denumirea</i>	Academia de Studii Economice a Moldovei (ASEM)
<i>Tipul de instituție (instituțională, de profil, afiliată)</i>	de profil
<i>Adresa</i>	Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu Bodoni 61
<i>Telefon / fax / e-mail</i>	Tel.: (+37322) 22 41 28, Fax: (+37322) 22 19 68 e-mail: anticamera@ase.md
1.1.1. Descrierea instituției	
(potențialul de cercetare, experiența în executarea unor lucrări similare, lucrările de bază în domeniu ale executanților – maximum 15 lucrări)	
<p>Academia de Studii Economice din Moldova a fost înființată conform Hotărârii Guvernului Republicii Moldova din 25 septembrie 1991 nr.537, cu statut de instituție de învățământ superior și de investigații științifice în domeniul economiei. Perioada de activitate a ASEM este nelimitată. Sediul ASEM: mun. Chișinău, str. Mitropolit G. Bănulescu–Bodoni 59-61. Pe parcursul anului 2013 a fost finalizată procedura de acreditare științifică a ASEM, în urma evaluării, instanța a fost acreditată, pentru anii 2013-2018, pe următoarele profiluri științifice:</p> <ul style="list-style-type: none">• Economie fundamentală și aplicată (coordonator: prof. univ. dr. hab. Eugenia Feuraș);• Business și administrare (coordonator: prof. univ. dr. hab. Ion Paladi);• Finanțe, contabilitate și analiză economico-financiară (coordonator: prof. univ. dr. hab. Ludmila Cobzari)• Integrare europeană și politici sociale (coordonator: prof. univ. dr. hab. Boris Chistruga);	

- ***Tehnologii informaționale, Informatică, statistică și cibernetică economică*** (coordonator: prof. univ. dr. hab. Ion Bolun).

În prezent, în cadrul ASEM, activează 6 facultăți: Business și Administrarea Afacerilor; Economie Generală și Drept; Relații Economice Internaționale; Finanțe; Contabilitate; Cibernetică, Statistică și Informatică Economică. Procesul de studii este organizat de 23 de catedre. Catedrele cu profil economic sunt următoarele: Catedra „Management”, Catedra „Marketing și Logistică”, Catedra „Turism și servicii hoteliere”, Catedra „Merceologie, comerț și alimentație publică”, Catedra „Teorie și politici economice”, Catedra „Management Social”, Catedra „Relații Economice Internaționale”, Catedra „Gândire economică, demografie și geoeconomie”, Catedra „Bănci și activitate bancară”, Catedra „Finanțe și asigurări”, Catedra „Investiții și piețe de capital”, Catedra „Contabilitate și audit”, Catedra „Contabilitate”, Catedra „Statistică și previziune economică”, Catedra „Cibernetică și informatică economică”, Catedra „Tehnologii informaționale”. În cadrul sistemului de cercetare, catedra este unitatea de bază a organizării activității de cercetare. Activitatea de cercetare se realizează prin organizarea colectivelor de cercetare atât în cadrul catedrelor, precum și al colectivelor de cercetare mixte. Activitatea de cercetare științifică este organizată și efectuată conform planului de cercetări științifice, aprobat de Senat.

Obiectivele științifice principale:

- Reformele economice și sociale în Republica Moldova;
- Efectele crizei mondiale asupra economiei Republicii Moldova;
- Consecințele crizei mondiale asupra economiei;
- Integrarea Republicii Moldova în Uniunea Europeană;
- Adaptarea economiei naționale la noile condiții de cooperare și integrare economică internațională;
- Instituțiile și schimbările instituționale în economia de tranziție;
- Problemele de restructurare a sistemului financiar;
- Metodologia analizei mecanismelor financiare în economia de tranziție;
- Adaptarea întreprinderilor la mediul concurențial pe baza principiilor de marketing;
- Elaborarea și promovarea politicii în turism a Republicii Moldova – factor de dezvoltare durabilă;
- Perfecționarea contabilității și a metodelor de analiză a rezultatelor economice în ramurile economiei naționale;
- Utilizarea metodelor statistice în analizele economice și sociale;
- Metodologia prognozării fenomenelor demografice;
- Sistemele de informatizare a societății secolului XXI;
- Direcțiile și formele restructurării sistemului de învățământ economic superior în Republica Moldova;
- Interacțiunea dintre factorii politici și economici în perioada de trecere la economia de piață.

ASEM este o instituție publică de stat subordonată Ministerului Educației, este persoană juridică, are patrimoniu, bilanță, conturi, ștampilă, formular cu antet, emblemă proprii. Pe lângă facultăți ASEM mai dispune de institut de cercetare, centre de cercetare, departamente, servicii, școală doctorală, școală masterală, Senat.

Structura personalului științifico-didactic este format din 338 de cadre, dintre care 33 persoane dețin gradul științific de doctor habilitat și 219 de persoane gradul de doctor în economie. Doctoranzii reprezintă o importantă sursă umană de cercetare în cadrul ASEM, ei își desfășoară activitatea de cercetare sub îndrumarea conducătorilor de doctorat și în colaborare cu alți cercetători științifici, numărul total al doctoranzilor constituie 143 persoane.

Valorificarea activității științifice, în ultima perioadă, s-a realizat prin publicarea rezultatelor în: 7 monografii, 8 manuale, 38 dicționare, lucrări metodice și didactice, 70 articole din publicații periodice și seriale internaționale, 110 articole publicate în reviste naționale recenzate (B, C), 41 articole publicate în culegeri, 268 materiale și teze ale comunicărilor la congrese și conferințe, 12 contribuții în site-uri web, în total au fost publicate 554 lucrări.

Academia de Studii Economice editează reviste științifice proprii, acreditate de AȘM și CNAAB (categoria B și C), care corespund domeniilor fundamentale de cercetare. Revistele științifice ale academiei sunt destinate informării în masă despre rezultatele cercetărilor științifice și inovațiilor. Pentru valorificarea propriilor cercetători, cu contribuția catedrelor și a altor subdiviziuni ale ASEM, se organizează anual peste 20 de manifestări științifice cu participare internațională și națională.

În anul 2013, activitatea de cercetare științifică și inovațională executată în cadrul ASEM, s-a axat pe realizarea a 15 proiecte de inițiativă (cercetare științifică nefinanțată) și 5 proiecte din sfera științei și inovării, finanțate din sursele bugetului de stat. Suma totală de finanțare bugetară, în anul 2013, a constituit 924,8 mii lei, pentru 5 proiecte aplicative, inclusiv 2 proiecte din cadrul Programului de stat în sumă de 300,0 mii lei.

2. Descrierea programului

2.1. Scopul programului

Din punct de vedere științific noțiunea de securitate economică reprezintă un concept complex și dinamic, securitatea economică este o parte componentă și indispensabilă a securității naționale. Complexitatea sa derivă din multitudinea de procese și fenomene politice, economice, sociale, financiare, etc. cu impact la nivel național. Concomitent, ea este influențată consistent de globalizare, ca proces și fenomen, care acționează sistematic și permanent asupra economiilor naționale. Dinamismul său este dat de ritmul alert al proceselor și fenomenelor economice care se produc atât la nivel național, cât și planetar.

Într-o economie globală și globalizantă, dezvoltarea economică sustenabilă și securitatea (la nivel național, regional și mondial sunt punctele de reper esențiale sub care se manifestă principalele evoluții la nivel planetar, dar și al fiecărui stat în parte. În contextul provocărilor crizei politice regionale pentru Republica Moldova existența unei economii funcționale, competitive și performante, stabile din punct de vedere macro-economic și financiar, cu un ritm de creștere apreciabil și o adaptare funcțională la eventualele riscuri, reprezintă un pilon important al politicii de securitate economică.

Evenimentele dramatice produse în mediul de securitate regională în 2014, dar și interdependența puternică dintre economiile statelor europene și statelor CSI au dus la apariția unor noi amenințări, la adresa securității economice a Republicii Moldova. Dintre multiplele tipuri de amenințări asimetrice, posibila escaladare a acțiunilor militare poate reprezenta un factor cu un impact foarte puternic asupra economiei, comparativ cu alți factori. Impactul economic al unor asemenea scenarii poate fi destul de puternic, în special pe termen scurt și mediu, generând o serie de costuri directe și indirecte.

Principalii factori interni de risc la adresa securității economice sunt: incertitudinea dezvoltării economice pe termen mediu a statelor – principalilor parteneri comerciali ai Republicii Moldova, menținerea economiei tenebre la cote semnificative; persistența problemelor de natură economică, financiară și socială, generate de întârzierea finalizării reformelor structurale; accentuarea fenomenelor de corupție; de administrarea deficitară a resurselor publice; de eficiența scăzută a instituțiilor statului în fața iradierii fenomenelor de fraudă economică; menținerea unor cauze de potențiale conflicte politice și sociale punctuale, cu efecte asupra stabilității macroeconomice; nerespectarea normelor ecologice și procesele de degradare a mediului; scăderea nivelului de încredere a cetățenilor în instituțiile statului, ca urmare a indolenței și birocrăției excesive din administrație; menținerea la un nivel scăzut a infrastructurii; emigrarea specialiștilor din diferite domenii și sectoare economice, fenomen ce afectează potențialul de dezvoltare a societății. Dar oportunitățile economice și sociale acordate de procesul de integrare europeană a Republicii Moldova poate diminua influența factorilor cu impact negativ. Din aceste considerente scopul Programului constă în aprofundarea cercetărilor economice și socio-politice a bazelor conceptuale, teoretice, metodologice și practice de asigurare și consolidare a securității economice a Republicii Moldova în contextul procesului de asociere cu Uniunea Europeană. Conceptul de securitatea economică va fi abordat ca o

componentă importantă a securității naționale a Republicii Moldova, ce desemnează starea economiei naționale orientată pe prosperitate, legalitate, echilibru și stabilitate macroeconomică, bazată pe principiile economiei de piață, exprimată prin ordinea de drept și asigurată prin acțiuni de natură economică, politică, socială, juridică și de altă natură.

Pentru atingerea scopului, vor fi executate următoarele sarcini:

- Delimitarea conceptului de securitate economică în calitate de obiect independent de cercetare. Studiarea bazelor metodologice, dezvoltarea conceptului, esenței, conținutului, structurii, principiilor și funcțiilor securității economice a statului.
- Determinarea și cercetarea elementelor de bază ca interese economice naționale și regionale, interdependența lor într-o economie globală, amenințările, factorii, principiile, relațiile, instituțiile, instrumentele, domeniul legal și informațional.
- Determinarea factorilor și mecanismului de asigurare a securității economice naționale și algoritmului de funcționare al acestuia.
- Elaborarea sistemului de indicatori pentru monitorizarea securității economice naționale în procesul de integrare regională și europeană.
- Analiza abordărilor conceptuale, metodologice și practice la asigurarea securității internaționale pe exemplele statelor membre ale Uniunii Europene și a altor uniuni economice regionale.
- Determinarea, studierea și sistematizarea scopurilor, priorităților, amenințărilor, instrumentelor, mecanismului instituțional al securității economice a UE și CSI.
- Determinarea rolului reformelor în demersul economic al Republicii Moldova.
- Modelarea unor scenarii de dezvoltare economică sustenabilă.

2.2. Obiectivele programului

Problema asigurării securității economice devine deosebit de acută pentru economiile emergente cum este economia națională, caracterizate prin strategii de dezvoltare contradictorii și prin obiective de mare volatilitate, care se confruntă cu procese complexe de deschidere a sistemelor economice naționale și de integrare în circuitul economic mondial și regional. Apărarea intereselor naționale ale Republicii Moldova pe plan regional și mondial, atenuarea impactului amenințărilor interne și externe, cuantificarea modalităților eficiente de sporire a avantajelor competitive ale economiei naționale reprezintă o prioritate a strategiei de dezvoltare socio-economică.

Necesitatea reducerii riscurilor și amenințărilor pentru bunăstarea și dezvoltarea durabilă a societății, a depășirii efectelor recesiunii profunde cauzate de transformările sistemice, care, pe parcurs, au fost accentuate de criza economică mondială, a realizării unei creșteri economice durabile și îmbunătățirii standardelor de viață ale populației este posibil de realizat, în special, prin ridicarea nivelului competitivității economiei naționale.

În această ordine de idei, oportunitatea cercetărilor profunde în domeniul dat este extrem de relevantă pentru eficientizarea funcționării economiei naționale a Republicii Moldova și pentru integrarea cu succes a sistemului economic național în circuitul internațional. Necesitatea consolidării de urgență a securității economice naționale a Republicii Moldova, a precizării coerenței și interdependenței dintre securitatea economică națională și competitivitatea economiei naționale, a stabilirii cu exactitate a sistemului de amenințări la adresa securității economice naționale, a evidențierii principalilor indicatori de corelare a competitivității economiei naționale cu securitatea economică determină importanța și actualitatea temei de cercetare alese.

Obiectivul cercetării reprezintă securitatea economică ca instrument de adaptare, la provocările globalizării, a securității naționale a țărilor membre ale uniunii regionale. Obiectul cercetării constă în structura, elementele de bază, funcțiile, principiile, relațiile, practica asigurării securității internaționale regionale economice.

Printre principalele obiective putem menționa:

- sistematizarea și interpretarea critică a abordărilor conceptuale referitoare la securitatea

- economică în scopul identificării esenței, structurii și caracteristicii ei;
- abordarea critică a teoriilor relevante, a metodologiilor de interpretare și de măsurare a nivelului securității economice a unui stat;
- identificarea elementelor definiției ale securității economice prin interpretarea aspectelor teoretico-metodologice ale ei;
- cercetarea conținutului, a tipologiei, a nivelului de intensitate a amenințărilor și identificarea sistemului de amenințări specifice pentru securitatea economică a Republicii Moldova;
- evidențierea, în baza metodologiilor existente de cuantificare a competitivității, a sistemului de indicatori de corelare între competitivitatea economiei naționale și securitatea economică;
- elaborarea unui model de evaluare și determinare a nivelului securității economice a Republicii Moldova în context regional;
- determinarea interdependenței între securitatea economică și competitivitatea economiei naționale.
- evaluarea convergenței economice a Republicii Moldova cu statele europene în procesul de asociere la Uniunea Europeană;
- evaluarea nivelului de securitate alimentară, energetică, socială, ecologică, etc. ca elemente cheie a securității naționale;
- elaborarea Planului Național de dezvoltare economică (structura, desfășurata, planul de măsuri pe termen mediu și lung, aspecte sectoriale și regionale, etc.)

2.3. Valoarea problemei în contextul economic, social sau ecologic

În definirea conceptului de securitate economică a statului corelat cu realitățile și evenimentele politice de la începutul anului 2014 noțiunea de amenințare devine una dintre cele mai esențiale. În sens larg, amenințarea poate fi definită ca totalitatea condițiilor și factorilor a căror acțiune are efecte negative și destabilizatoare asupra funcționării și dezvoltării eficiente a sistemului economic național. Prin urmare, elaborarea unei ample clasificări a amenințărilor și evaluarea impactului de influență devine o condiție importantă pentru asigurarea securității economice.

Apărarea intereselor naționale ale Republicii Moldova pe plan regional și mondial, atenuarea amenințărilor interne și externe, cuantificarea modalităților eficiente de sporire a avantajelor competitive ale economiei naționale, va reprezenta o prioritate a strategiei de dezvoltare socio-economică pe termen mediu și lung. Pentru economiile emergente, caracterizate prin strategii de dezvoltare contradictorii și prin obiective de mare volatilitate, care se confruntă cu procese complexe (și, în cazul acestor economii, relativ noi) de deschidere a sistemelor economice naționale și de integrare în circuitul economic mondial, problema asigurării securității economice devine deosebit de acută. Necesitatea reducerii riscurilor și amenințărilor pentru bunăstarea și dezvoltarea durabilă a societății, a depășirii efectelor recesiunii profunde cauzate de transformările sistematice, care, pe parcurs, au fost accentuate de criza economică mondială, a realizării unei creșteri economice durabile și îmbunătățirii standardelor de viață ale populației este posibil de realizat, în special, prin ridicarea nivelului competitivității economiei naționale.

În această ordine de idei, oportunitatea cercetărilor profunde în domeniul dat este extrem de relevantă pentru eficientizarea funcționării economiei naționale a Republicii Moldova și pentru integrarea cu succes a sistemului economic național în circuitul internațional de relații competitive accentuate.

În contextul ultimelor tendințe economice pe plan mondial și elementelor de criză politică regională, apar și se manifestă tot mai accentuat pericole, ce amenință securitatea economică a Republicii Moldova pe plan regional, căpătând un caracter sistemic. Între acestea, remarcăm: (I) creșterea proporției conflictelor regionale și locale cu aplicarea forței paramilitare și militare, pericolul folosirii armelor de nimicire în masă; (II) impactul consecințelor crizei economico-financiare mondiale, generat de faptul că instituțiile economice și financiare internaționale nu

mai corespund cerințelor lumii contemporane; (III) polarizarea și marginalizarea social-economică crescândă a țărilor, ce provoacă instabilitate în sferele politică, economică și socială; (IV) creșterea corupției, criminalizarea economiei și societății, apariția unor rețele globale de terorism internațional; (V) majorarea impactului antropogen și tehnogen asupra mediului înconjurător, ce amenință cu survenirea unor mari catastrofe ecologice și cu suprapopularea Terrei.

În aceste condiții, estimarea tendințelor și evoluțiilor negative a evenimentelor trebuie să fie o preocupare permanentă a cercurilor politice, comunității științifice, de reprezentanții lumii de afaceri.

Semnificația științifică a Programului este determinată de obiectul cercetării, stabilirea scopului și sarcinilor pentru atingerea acestuia. Aceasta reprezintă o cercetare științifico-practică interdisciplinară asupra problemelor securității economice la diverse etape de integrare regională și europeană a Republicii Moldova. Eventualele rezultate vor servi la dezvoltarea bazelor teoretico-metodologice pentru cercetarea securității economice, proceselor de formare a mecanismelor de asigurare a securității economice la nivelul național și regional, în condițiile globalizării economiei și societății, integrării țărilor și uniunilor regionale în sistemul de relații economice globale.

Propunerile, concluziile, recomandările vor putea fi puse la baza realizării Planului de acțiuni și Strategiei de securitate națională a Republicii Moldova, altor politici guvernamentale.

Materialele cercetării vor putea fi folosite în procesul de cercetare și de studii în cadrul Academiei de Studii Economice a Moldovei, altor universități la specialitățile de profil economic.

Concluziile și elaborările de bază vor putea fi folosite de către ministere, instituțiile administrației publice centrale, pentru elaborarea și realizarea politicilor, care determină consolidarea securității economiei naționale în procesul de asociere cu UE.

2.4. Actualitatea științifică și practică a problemei

Actualitatea științifică a problemei este determinată și evidențiată de necesitatea consolidării securității economice naționale a Republicii Moldova în contextul provocărilor regionale de ordin politic și economic: (a) prin precizarea și determinarea coerenței și interdependenței dintre securitatea economică națională și factorii de influență și impact, cum ar fi: competitivitatea economiei naționale, securitatea energetică, securitatea alimentară, etc.; (b) prin stabilirea cu exactitate a sistemului de amenințări la adresa securității economice naționale; (c) prin determinarea indicatorilor de corelare a nivelului de securitatea economică cu competitivitatea economiei naționale, și al factorilor de impact.

Noutatea științifică a conceptului de Program rezidă în faptul că în baza analizei literaturii de specialitate, bazei legislative și normative, datelor statistice disponibile vor fi elaborate și formulate bazele conceptuale, teoretico-metodologice, practice pentru asigurarea securității economice a Republicii Moldova.

La elaborarea bazelor teoretico-metodologice ale securității economice va fi determinată esența, conținutul, structura, aparatul categorial, relațiile, mecanismul de asigurare, algoritmul de cercetare și metodologia de monitorizare.

Noutatea științifică a Programului rezidă în faptul că vor fi elaborate și formulate bazele conceptuale, teoretico-metodologice, practice pentru consolidarea securității economice a Republicii Moldova, va fi examinată competitivitatea economiei naționale în coerență și într-o relație de interdependență cu securitatea economică, va fi identificată strategia și modelul de consolidare a competitivității economiei naționale în scopul ameliorării nivelului de securitate economică al Republicii Moldova. Conceptul de asigurare a securității economice în condițiile de globalizare a economiei mondiale și integrării regionale, care include: (i) relevarea și analiza factorilor care determină nivelul de securitate economică a statului; (ii) formarea instabilității globale economice, politice și sociale, formarea amenințărilor transnaționale pentru interesele individuale ale societății, statului, actualizarea impactului asupra structurii relațiilor economice,

dezvoltarea integrării regionale a statelor; (iii) eficiența scăzută a sistemului internațional de remediere a crizelor politice și economico-financiare și impactul crizelor regionale asupra stabilității macroeconomice și financiare a statelor; (iv) argumentarea teoretico-metodologică a mecanismului și algoritmului de asigurare a securității economice în procesul de integrare economică regională. .

Metodologia asigurării securității economice în cadrul integrării europene, care include: (i) coordonarea intereselor economice naționale și formarea sistemului de priorități regionale economice, coordonarea activității pentru eliminarea amenințărilor în domeniul economic, dezvoltarea cooperării economice regionale, integrarea în economia UE; (ii) determinarea, studierea și sistematizarea valorilor și scopurilor strategice pentru asigurarea securității europene, intereselor regionale economice și amenințărilor în sfera economică, principiilor, mecanismului instituțional și funcțiilor acestuia, cadrului legal, instrumentelor, direcțiilor de bază pentru asigurarea stabilității politice, economice și ecologice, abordărilor la formarea modelului economiei regionale post-criză; (iii) descrierea conținutului activității instituțiilor UE pentru realizarea priorităților economice regionale și intensificarea proceselor de integrare în domeniul economic și social, formarea și dezvoltarea mecanismului instituțional, dezvoltarea instrumentelor de realizare a intereselor regionale, ca și pentru eliminarea amenințărilor, dezvoltarea reformelor structurale ale economiei, dezvoltarea pieței comune, stabilirea politicii economico-monetare regionale, formarea economiei cunoașterii, intensificarea folosirii factorului uman, realizarea politicii economice anticriză.

Descrierea etapelor și conținutului acțiunilor pentru asigurarea securității economice naționale la integrarea statelor est-europene în UE, pe exemplul României, Slovaciei, Poloniei, țărilor Baltice. Experiența de succes din ultimii 10 ani a noilor state membre ale UE poate fi preluată și implementată pentru elaborarea de măsuri în asigurarea securității economice a Republicii Moldova, pentru elaborarea metodologiei și sistemului de indicatori de evaluare a nivelului de securitate economică. Sistemul de indicatori ai securității economice va permite monitorizarea procesului de consolidare a securității economice, a eficienței strategiilor și planurilor de dezvoltare implementate.

2.4.1. Profunzimea investigațiilor bibliografice

(se enumeră cele mai importante lucrări publicate în lume la problema dată – maximum 20 lucrări)

1.	Belostecinic , Gr.; Sakovici , V.; Moiseenco , E. <i>Securitatea economică a statului: teorie, metodologie, practică</i> . Ch., ASEM, 2011. 174 p. ISBN 978-9975-75-574-0.
2.	Belostecinic, Gr.. <i>Stabilitatea financiară și competitivitatea – factori de creștere economică durabilă în perioada postcriză</i> . Revista "Economica". 2013, nr. 3 (85), p.7-18. ISSN 1810-9136.
3.	Belostecinic, Gr.. <i>Competitivitatea și inovarea în contextul integrării europene</i> . Revista "Akademos". 2013, nr. 1 (28), p. 52-61. ISSN 1857-0461.
4.	Osberg, Lars; Sharpe, Andrew. <i>Measuring Economic Insecurity in Rich and Poor Nations</i> Review of Income & Wealth. May, 2014 Supplement, Vol. 60, pS53-S76. 24p
5.	Grigoryevna, Vukovich Galina; Borisovna, Pashchenko Anastasia. <i>Study of the economic security mechanisms at the enterprise in the recession conditions</i> . Society: Politics, Economics, Law. 2013, Issue 2, p1-4. 4p.
6.	Bremmer, Ian. <i>The New Rules of Globalization</i> Harvard Business Review. Jan/Feb2014, Vol. 92 Issue 1/2, p103-107. 5p.
7.	Hacker, Jacob S.; Huber, Gregory A.; Nichols, Austin; Rehm, Philipp; Schlesinger, Mark; Valletta, Rob; Craig, Stuart. <i>The Economic Security Index: A New Measure for Research and Policy Analysis</i> . Review of Income & Wealth. May2014 Supplement, Vol. 60, pS5-S32. 28p.
8.	Kneafsey, Moya; Dowler, Elizabeth; Lambie-Mumford, Hannah. <i>Consumers and Food Security: Uncertain or Empowered?</i> Journal of Rural Studies, v29 n2 p101-112 Jan

	2013
9.	Richards, Julian. <i>A Guide to National Security: Threats, Responses and Strategy</i> . Oxford: Oxford University Press. 2012
10.	Mijalković, Saša; Milošević, Goran. Megatrend Review. <i>Correlation between economic, corporate and national security</i> . 2011, Vol. 8 Issue 2, p437-453. 17p
11.	<i>Economic Security for a better world</i> , Socio-Economic Security Programme. International Labour Office, 2004. ISBN 92-2-115611-7. Website: www.ilo.org/ses .
12.	ZULEAN, Marian, " <i>Politica de securitate națională ca domeniu al politicilor publice</i> ", în <i>Politica de securitate națională. Concepte, instituții, procese</i> , Editura Polirom, 2007
13.	POP, Napoleon, <i>Riscurile economice – o provocare la adresa securității naționale</i> , Centrul de Cercetări Financiare și Monetare "Victor Slăvescu", ianuarie 2006
14.	OBORNE, Michael W. (coord.); BARRIE, Stevens; BERTRAND, Didier, <i>L'économie de la sécurité</i> , Organisation de Cooperation et de Développement Économique, 2004
15.	Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions - <i>Supporting developing countries in coping with the crisis</i> {SEC(2009) 442} {SEC(2009) 443} {SEC(2009) 444} {SEC(2009) 445}/ http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:52009DC0160
16.	Maurice W. Schiff, L. Alan Winters, <i>Regional Integration and Development</i> , Washington, 2003
17.	DIAMESCU, Andrei Marius, " <i>Securitatea economiei vs economia securității</i> ", în <i>Studii și cercetări economice</i> , vol. 76-77, CIDE, Academia Română, 2009
18.	Cleo Paskal, <i>Global Warring: How Environmental, Economic, and Political Crises Will Redraw the World Map</i> , Publisher: Palgrave Macmillan; 1 edition (January 5, 2010)
19.	Porter, M. E., M. Delgado, Ch. Ketels and S. Stern " <i>Moving to a New Global Competitiveness Index.</i> " <i>Chp.1.2 of Global Competitiveness Report 2008/2009</i> , pp. 43-63, Geneva: World Economic Forum (WEF)
20.	J. Blanke, R. Crotti, Margareta D. Hanouz, B. Fianza, T. Geiger <i>The Long-Term View: Developing a Framework for Assessing Sustainable Competitiveness</i> , Geneva: World Economic Forum (WEF), 2011-2012

2.5. Metodele și căile de realizare a programului. Ce e nou în activitatea propusă?

Baza teoretico-metodologică a Programului este constituită pe folosirea metodelor și principiilor fundamentale ale științei economice și, mai ales, ale metodologiei sistemice, cum ar fi concretizarea principiilor dialectice, paradigma sinergetică, analiza și sinteza, inducția și deducția, combinarea logicului și istoricului, modelarea economico-matematică. Vor fi folosite, de asemenea, metodele de analiză economică pozitivă, normativă și comparativă, analiza empirică, gruparea statistică, extrapolarea, analogia. Vor fi analizate abordările științifice ale comunității științifice mondiale, inclusiv reprezentanților curentului neoclasic, liberal, post-marxist și neo-instituționalist în teoria economică, teoria realismului și neorealismului politic, care permit înțelegerea structurii, particularităților, dinamicii elementelor și tendințelor dezvoltării economiei mondiale.

Va fi asigurată abordarea teoretică care dezvoltă instrumentele conceptuale, teoretice și instrumentele științei despre securitate economică, formează înțelegerea teoretică, care reprezintă baza conceptuală a acestui fenomen.

Abordarea empirică va determina corelațiile și legăturile cunoștințelor teoretice cu obiectele reale și fenomene în limitele înțelegerilor concret-istorice și de manifestare a esenței securității. Abordarea sistemică va permite analiza obiectivelor și obiectului cercetării ca un set de elemente, corelate prin corelații, legături și care au o logică de dezvoltare anumită. Metoda dialectică va fi folosită pentru studierea securității în corelație cu alte procese ale dezvoltării economiei mondiale, mai ales în contextul tendințelor proceselor de globalizare și politici de globalism.

Metoda de generalizare va permite demonstrarea caracteristicilor comune dintre mulțimea de obiecte și fenomene care se referă la aceeași grupă, tip. Metoda logico-genetică se va folosi pentru determinarea apariției genetice, particularităților în mulțime. Metoda istorico-genetică va permite determinarea legăturii logice, istorice a obiectelor, proceselor și fenomenelor studiate. Metoda concret istorică va determina specificul securității economice unui stat în condițiile globalizării. Pentru înțelegerea esenței securității economice, va fi folosită metoda trecerii de la concret la abstract și de la abstract la concret, sau mișcarea de la unitar la general și invers.

Specificul obiectului cercetat ca un sistem neliniar și deschis va determina necesitatea aplicării abordării de sinergie, ceea ce poate fi aplicat la formarea scenariilor de consolidare a securității economice în structurile de integrare socio-economice.

Aplicarea abordărilor metodologice și științifico-teoretice menționate mai sus va permite atingerea scopului și obiectivelor stabilite, descrierea obiectului cercetării ca un sistem multinivellar și multidimensional, caracterizat printr-o mulțime de elemente și caracteristici și capabil să se autoorganizeze și să se dezvolte în funcție de intensitatea impactului factorilor determinați.

Baza empirică a cercetărilor vor fi publicațiile științifice de referință selectate din bazele bibliografice electronice, La baza empirică a cercetării efectuate au stat actele normative și legislative, bazele informaționale de date statistice ale EuroStat, Fondului Monetar Internațional, Băncii Mondiale, Organizației Mondiale a Comerțului, Organizației de Cooperare și Dezvoltare Economică, FAO, etc., resursele on-line, etc.

2.6. Termenele de realizare a programului (nu va depăși 4 ani)

2015-2018

3. Rezultatele preconizate

3.1. Caracteristica rezultatelor preconizate

Se propune abordarea complexă a securității economice a Republicii Moldova la etapă actuală de dezvoltare a economiei naționale, sub aspect sistemic, care include analiza factorilor politici, economici, sociali, instituționali, etc. Ajustarea strategiilor și politicilor guvernamentale, concomitent cu ameliorarea mediului de afaceri, vor permite înlăturarea multor impedimente în sporirea securității economice și, în consecință, exploatarea avantajelor competitive și oportunităților existente, sporirea competitivității produselor autohtone, plasarea Republicii Moldova în integrarea regională și mondială pe noi poziții prin creșterea ofertei de noi produse competitive atât pe piața locală, cât și pe cea externă. Consolidarea securității economice și ameliorarea competitivității pot deveni factori strategici în asigurarea unei dezvoltări economice durabile a Republicii Moldova.

Gradul de noutate științifică constă în faptul că cercetarea este printre primele lucrări din cadrul cercetărilor autohtone care va aborda teoretico-aplicativ și va evalua nivelul de securitate economică a Republicii Moldova în context mondial și regional, va fundamenta teoretic necesitățile și metodele de consolidare a securității economice în corespundere cu noile orientări strategice și modelele de succes din statele membre ale UE.

3.2. Competitivitatea rezultatelor preconizate pe piața internă și externă

(se compară cu rezultatele cercetărilor și elaborărilor analogice existente în țară și peste hotare)

Tematica asigurării securității economice este relativ nouă pentru știința economică autohtonă. Menționăm, că unele aspecte teoretice și aplicative ale tematicilor referitoare la securitatea economiei naționale au fost studiate pe larg de savanții autohtoni. Astfel, domeniul asigurării securității naționale și a celei economice a Republicii Moldova este reflectat în publicațiile următorilor autori: Gr. Belostecinic, Gh. Duca, B. Chistruga, S. Chircă, D. Moldovanu, A. Stratan, O. Sorocean, P. Roșca, A. Toma, C. Guțu, ș.a. Astfel, Gr. Belostecinic a elaborat și formulat principiile conceptuale de asigurare a securității economice naționale, a cercetat problemele dezvoltării inovaționale și eficiența de realizare a intereselor economice naționale ale Republicii Moldova în contextul globalizării. Savanții P. Roșca, S. Chircă, B.

Chistrugă, D. Moldovanu au analizat securitatea economică sub diverse aspecte: politice, economice, sociale și instituționale - în condițiile globalizării și integrării în circuitul economic internațional. În cercetarea sa C. Bugaian a efectuat o analiză comparativă a securității economice a statelor emergente la etapa de tranziție spre economia de piață. Menționăm, că o parte semnificativă de cercetări efectuate până-n prezent s-au realizat în cadrul Academiei de Studii Economice a Moldovei.

Apreciind importanța cercetărilor efectuate în anii precedenți de savanții autohtoni în domeniul securității economice în cadrul centrelor academice și universităților, menționăm că schimbările majore din ultimul timp necesită o cercetare și abordare mai profundă, dedicată analizei sistemice și complexe a securității economice a Republicii Moldova în condițiile intensificării proceselor de integrare regională și globalizare a sistemului economic mondial, amplificării amenințărilor și riscurilor regionale.

3.3 Impactul socio-economic al rezultatelor programului, inclusiv posibilitatea creării unei platforme tehnologice naționale în domeniu

Cercetările din cadrul Programului fac parte din cercetări fundamentale cu un conținut teoretico-aplicativ și cu elemente de modelare economico-matematică, de aceea impactul major al rezultatelor va avea un caracter științific și aplicativ. Cercetările din cadrul Programului vor permite elaborarea unor scenarii de dezvoltare economică durabilă și elaborarea unui set de recomandări privind consolidarea securității economice și stabilirea direcțiilor prioritare de creștere economică durabilă pe termen mediu și lung.

Rezultatele științifice ale Programului vor asigura următoarele:

- Abordarea mai complexă a fenomenului de securitate economică – prin conceperea ei nu ca fenomen pur economic, ci complex și interdisciplinar, care contribuie și la asigurarea unei stabilități politice și sociale, unei creșteri economice sustenabile, la majorarea veniturilor populației și reducerea sărăciei, la îmbunătățirea calității vieții cetățenilor, consolidarea statului de drept, bazat pe valori democratice și europene.

- Evaluarea cantitativă și calitativă a avantajelor și dezavantajelor competitive, nivelului competitivității Republicii Moldova pe termen mediu în context regional și mondial.

În baza cercetărilor comune cu participarea savanților de la Academia de Studii Economice a Moldovei, Institutul Național de Cercetări Economice al AȘM, Universitatea Agrară de Stat din Moldova, Universitatea de Stat „Aleco Russo” din Bălți, Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hașdeu” din Cahul, alte universități va permite consolidarea relațiilor de parteneriat între instituțiile nominalizate și formarea unui consorțiu național / platforme naționale de cercetare cu scopul creșterii competitivității potențialul de cercetare autohton la aplicarea programelor și proiectelor europene și internaționale de cercetare.

3.3.1. Impactul asupra sferei științei și inovării din Republica Moldova

(crearea unui potențial de salt în domeniu, a condițiilor pentru pregătirea cadrelor tinere prin masterat și doctorat, a infrastructurilor de echipament de cercetare și tehnologic de utilizare colectivă la scară națională)

Rezultatele științifice obținute se vor materializa în multiple publicații și articole științifice, editate în revistele acreditate de specialitate din țară și peste hotare. Unele rezultate preconizate vor fi implementate în procesul instructiv în formă de cursuri opționale, teze de licență, de masterat și de doctorat. În același timp elaborarea modelelor și algoritmilor pentru simulări la calculator va avea un impact aplicativ pentru cercetătorii ce studiază și elaborează modele similare concrete.

3.4. În ce măsură rezultatele preconizate pot interesa partenerii comerciali (consumatorii sau organizațiile finanțatoare)?

Participarea în cadrul Consiliului Științific al Programului reprezentanților celor mai importante ministere: Ministerul Economiei și Ministerului Agriculturii și Industriei

Prelucrătoare la nivel de vice-miniștri, vor impulsiona dezvoltarea aspectelor aplicative ale Programului și asigura nivelul sporit de implementare a rezultatelor în activitatea ministerială

Rezultatele Programului vor fi folosite la ajustarea și actualizarea diverselor politici și strategii guvernamentale cu impact direct la consolidarea securității economice a statului, cum ar fi: (i) Strategia inovațională a Republicii Moldova pentru anii 2013-2020: „Inovații pentru competitivitate”; (ii) Strategia Națională de Dezvoltare Agricolă și Rurală a Republicii Moldova pentru anii 2014-2020. (iii) Concepția dezvoltării clusteriale a sectorului industrial al Republicii Moldova; (iv) Concepția dezvoltării infrastructurii calității în Republica Moldova; (v) Strategia Națională în domeniul protecției consumatorilor pentru perioada 2013-2020, (vi) Strategia reformei cadrului de reglementare a activității de întreprinzător 2013-2020; (vii) Strategia energetică a Republicii Moldova până în anul 2030; (viii) Programul Național în domeniul Energiei Regenerabile.

Din aceste considerente, rezultatele preconizate vor interesa reprezentanții mediului de afaceri autohton și extern, unitățile de implementare a diverselor Proiecte internaționale, finanțate de Uniunea Europeană și alți finanțatori externi.

3.5. Cum vor fi utilizate rezultatele pentru obținerea finanțării ulterioare?

Reieșind din actualitatea științifică, dezvoltarea cercetărilor din cadrul Programului va permite participarea ulterioară a echipei de cercetători la proiectele europene și internaționale de cercetare (Horizont 2020, etc.) pe tematica securității economice, din motiv că studiile referitoare la securitatea economică la diverse etape de dezvoltare economică în aspect național sau regional sunt declarate ca prioritare de Comisia Europeană în contextul stagnării economice pe plan mondial și extinderii elementelor de criză politică pe plan regional. În același timp folosirea pe scară largă a elementelor de modelare matematică a proceselor economice sub influența unui set de factori endogeni și exogeni va permite efectuarea de simulări la calculator cu un impact aplicativ pentru cei ce elaborează modele economico-matematice concrete.